

1|2013

CZECH COOPERATOR

DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY

QUO VADIS, ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO?

20. výročí DAČR

Družstevní den 2013

DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY

PŘEDSTAVENSTVO DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY

DOZORČÍ RADA

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH SPOTŘEBNÍCH DRUŽSTEV

Předseda: Ing. Zdeněk Juračka
Tel.: 224 106 321
U Rajske zahrady 3/1912
130 00 Praha 3

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH BYTOVÝCH DRUŽSTEV

Předseda: Ing. Vít Vaníček
Tel.: 241 430 516
Podolská 50
147 00 Praha 4 - Podolí

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH DRUŽSTEV

Předseda: JUDr. Rostislav Dvořák
Tel.: 222 245 915
Václavské náměstí 21
113 60 Praha 1

ZEMĚĎELSKÝ SVAZ ČR

Předseda: Ing. Martin Pýcha
Tel.: 224 225 730
Hybernská 38
110 00 Praha 1

OBSAH

1.	Zpráva ze zasedání 18. valného shromáždění Družstevní Asociace ČR.....	1
2.	AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ČINNOSTI ČLENSKÝCH SVAZŮ DA ČR.....	2
	• Informace o činnosti Svazu českých a moravských bytových družstev	2
	• Posilování bipartitního dialogu ve spotřebních družstvech	5
	• V čele výrobních družstev stojí úspěšní manažeři.....	8
	• Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR slaví 20. výročí.....	9
	• Lidé na správných místech – 20. ročník soutěže Manažer roku	9
	• Quo vadis, zemědělské družstvo?.....	12
3.	AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ČINNOSTI DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČR	17
	• Družstva Evropa – Valné shromáždění 2013	17
	• Seminář k 20. výročí vzniku Družstevní Asociace ČR.....	19
	• 20. výročí Družstevní unie Slovenské republiky	21
	• Družstevní den 2013.....	22
	• 20 let existence Družstevní Asociace České republiky.....	23

ZPRÁVA ZE ZASEDÁNÍ 18. VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ DA ČR

Tradičně koncem března proběhlo již 18. valné shromáždění Družstevní Asociace České republiky sdružující čtyři družstevní svazy a plnící funkci národní družstevní centrály. Zasedání nejvyššího orgánu DA ČR se konalo 27. března 2013 v sídle organizace.

Zástupci bytového, spotřebního, výrobního a zemědělského družstevnictví na tomto zasedání projednali otázky družstevního hnutí v České republice, jeho střeškové organizace a schválili dílčí úpravu stanov.

V souladu se stanovami Družstevní Asociace ČR účastníci valného shromáždění vzali na vědomí, že předsedou představenstva Družstevní Asociace ČR bude na jednoleté funkční období 1. 4. 2013 – 31. 3. 2014 předseda Zemědělského svazu ČR (ZS ČR) Ing. Martin Pýcha, který funkci bude vykonávat jako neuvolněný předseda.

Do funkcí místopředsedů představenstva Družstevní Asociace ČR byli, rovněž na jednoleté funkční období, zvoleni Ing. Vít Vaníček, předseda Svazu českých a moravských bytových družstev, JUDr. Rostislav Dvořák, předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev, a Ing. Zdeněk Juračka, předseda Svazu českých a moravských spotřebních družstev.

Významná část předložené výroční zprávy byla věnována nedávno skončenému Mezinárodnímu roku družstev, kterým byl usne-

Ing. Martin Pýcha, předseda představenstva Družstevní Asociace ČR

sením 64. VS OSN prohlášen rok 2012, valné shromáždění DA ČR bylo jejím prostřednictvím seznámeno s plněním úkolů uložených jednak minulým VS a rovněž představenstvem DA ČR v oblasti naplňování cíle tohoto roku a jeho propagace. Na jejich plnění se podílela nejenom DA ČR, ale rovněž byly zapojeny její členské svazy, které tyto úkoly naplňovaly v rámci svých vlastních aktivit. Celkově bylo možno konstatovat, že uložené úkoly sice byly splněny, ale přesto jisté rezervy v propagaci Mezinárodního roku družstev ještě zůstaly. Zpráva informovala nejenom o aktivitách DA ČR na území ČR, ale i o zapojení jejích zástupců v aktivitách mezinárodních, organizovaných MDS a Družstvy Evropa.

I pro rok 2013 zůstává důležitým úkolem usilovat o institucionalizaci družstevnictví v systému státní administrativy. Důležitým nástrojem je skutečnost, že DA ČR je oficiálním připomínkovým

místem v procesu příprav a projednávání legislativních norem, jakož i fakt, že má své zástupce v některých komisích Legislativní rady vlády ČR.

Delegáti 18. valného shromáždění zformulovali ve svém usnesení úkoly pro příští období, které se orientují zejména na tyto oblasti:

- Využít 20. výročí vzniku DA ČR k propagaci družstevní formy podnikání a družstevních hodnot.
- V oblasti mezinárodních styků pokračovat v úzké spolupráci s MDS s důrazem na členství a zastoupení DA ČR v orgánech DRUŽSTVA EVROPA. Hledat možnosti zapojení DA ČR do tzv. Družstevní dekády – připravované MDS – která má navazovat na výsledky Mezinárodního roku družstev.
- Usnesení rovněž ukládá lobbovat ve prospěch zájmů celého družstevního sektoru a i nadále sledovat problematiku sociální ekonomiky na evropské i celosvětové úrovni s cílem podílet se na jejím formování, využívání poznatků a zkušeností v domácím prostředí.
- V oblasti výchovně-vzdělávací a osvětové práce 18. valné shromáždění položilo v usnesení důraz na pokračování a rozvíjení spolupráce s teoretickou frontou a vysokými školami (zajišťování přednáškové činnosti, odborných konzultací apod.), na rozvíjení propagace českého družstevnictví doma i v cizině vydáváním bulletinu Czech Cooperator, na webových stránkách a dalšími formami, jakož i na průběžné doplňování sbírek fondů Muzea družstevnictví.

AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ČINNOSTI ČLENSKÝCH SVAZŮ DA ČR

Informace o činnosti SČMBD

Ing. Vít Vaníček – předseda SČMBD

Svaz je zájmovým sdružením právnických osob podle občanského zákoníku a sdružuje bytová družstva nebo sdružení těchto družstev a případně další právnické osoby s obdobnou činností. Společným rysem všech těchto subjektů jsou následující principy: dobrovolné a otevřené členství, demokratické řízení, rovnost, spravedlnost, solidarita, samostatnost a nezávislost. Hlavní činností svazu je projednávat společné záležitosti svých členů a v těchto věcech je zastupovat. Svaz chrání a prosazuje zájmy bytových družstev v rámci jednání s vládou, Parlamentem ČR a dalšími státními i nestátními orgány a organizacemi. Svaz zastupuje své členy v příslušných mezinárodních organizacích a propaguje a přenáší informace a zkušenosti ze zahraničního družstevního hnutí.

Svaz se řídí vlastními stanovami přijatými na každoročně konané valné hromadě bytových družstev, složené z delegátů jednotlivých regionů. V regionech se scházejí družstva na svých konferencích a poradách s pracovníky a funkcionáři BD a řeší společné problémy.

Svaz řídí představenstvo, volené ze zástupců jednotlivých regionů. Ke své činnosti je vybaven nezbytným pracovním aparátem složeným z odborníků na bytové otázky, hospodaření družstev a právní a technickou problematiku, která s bydlením sou-

Budova sídla Svazu českých a moravských bytových družstev

visí. Tito odborníci zpracovávají legislativní návrhy a uplatňují je tak, aby byly v souladu se zájmy členské základny svazu.

Svaz českých a moravských bytových družstev je členem celorepublikové družstevní centrály – Družstevní Asociace ČR, která je oficiálním připomínkovým místem

v rámci legislativního procesu. Jejím prostřednictvím pak svaz připomínkuje připravované právní normy. Svaz tak má možnost již ve stadiu předkládání nových právních norem prosadit jejich změny tak, aby nepoškozovala bytová družstva.

Svaz českých a moravských bytových družstev vydává od roku 2004

tematický magazín "Družstevní bydlení". Vychází každé dva měsíce a přináší na 50 stranách novinky a informace ze života bytových družstev a SVJ z celé republiky. Tento magazín je zdarma distribuován všem členům svazu. Zároveň je vydáván „Zpravodaj SČM-BD“ s nejnovějšími informacemi ze všech oblastí sloužící potřebám členů svazu.

Pro usnadnění činnosti svazu jsou zřízena ve všech regionech České republiky územní pracoviště, která poskytují družstvům v daném území veškeré informace, zejména z oblasti technické, ekonomické a právní, a současně přenášejí požadavky členské základny na svaz. Ten je potom uplatňuje vůči státním orgánům.

Obecně lze říci, že svaz a úřady rad se snaží bytovým družstvům pomáhat ve všech činnostech, které družstva provádějí. Stejně tak řeší na požádání bytových družstev jejich konkrétní problémy z praxe. Díky své rozsáhlé členské základně je svaz uznávaným partnerem pro jednání centrálních orgánů a to mu zároveň umožňuje prosazování svých požadavků, které samozřejmě vycházejí z požadavků bytových družstev. Řadu činností svazu si běžný člen ani funkcionář neuvědomuje, ale každý den jsou jejich zájmy a potřeby svazem prosazovány a chráněny na všech úrovních.

Z konkrétní činnosti svazu za uplynulé období je možné členění dle jednotlivých metodických oblastí následující:

Legislativně-právní oblast

V rámci rekodifikace celého soukromého práva svaz úzce spolupracoval se zpracovateli návrhů, a to jak u návrhu nového občanského

zákoníku, tak i zákona o obchodních korporacích a družstvech. V rámci přípravy těchto předpisů svaz předložil celou řadu návrhů a připomínek a mnohé z nich v rámci projednávání s úspěchem prosadil. Jako příklad je možno uvést oblasti právní úpravy vypořádacího podílu, zastoupení členů na shromáždění delegátů, možnosti dědění družstevního podílu nebo vzniku a zániku společného členství manželů, úpravu zástavy družstevního podílu a bytového spoluvlastnictví pouze jako dispozitivní ustanovení zákona atd.

S výše uvedenou rekodifikací soukromého práva souvisí aktivity svazu vedoucí k přípravě nových vzorových dokumentů upravujících činnost družstev a SVJ. V souvislosti s novým zákonem o obchodních korporacích a družstvech tak svaz připravil a na počátku května 2013 zveřejnil pro své členy vzor stanov „velkého“ bytového družstva, tj. družstva se shromážděním delegátů, a to včetně příslušného komentáře. Do konce června 2013 svaz plánuje zveřejnit obdobný vzor pro „malá“ bytová družstva. Následně poté, tedy ve 2. polovině roku 2013 bude zpracován vzor stanov SVJ. Průběžně budou uvedené vzory doplňovány o související dokumenty.

V současné době svaz jako člen poradní komise zřízené při MMR ČR spolupracuje na tvorbě zákona o převodu vlastnického práva k jednotkám některých bytových družstev, záležitostech s tím spojených a na změně některých zákonů, který nahradí zákon č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů.

legislativně-právní oblasti se svaz dále mimo jiné věnoval návrhu novely občanského soudního řádu,

který se družstev dotýká především v otázce dražeb družstevních podílů, nebo aktuálně narůstající problematice insolvencí a osobních bankrotů. Svaz dlouhodobě jednal s představiteli Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových ve věci odúmrťí či v otázce pozemků, na nichž stojí družstevní domy.

Technická oblast

Svaz v průběhu let 2010–12 jednal ve věci zprůchodnění podmínek programů Nový panel a Zelená úsporám opakovaně se všemi dotčenými orgány, tj. MMR, SFRB, MŽP a SFŽP. Hmatatelnými výsledky aktivit svazu může být například převedení program z režimu de minimis do režimu blokových výjimek. Standardní službou pro družstva související s tímto programem byla pomoc poradenských a informačních středisek svazu při zpracování stanovisek k žádostem o podporu, kterých svaz pro svá družstva zpracoval více jak 2000.

Ve věci programu Zelená úsporám byl svaz prvním a nejostřejším kritikem nereálně nastavených podmínek fungování programu a inicioval aktivity vedoucí k jejich změnám platným od 17. 8. 2009 (v případě panelových domů od 1. 9. 2009). Vzhledem k následným „organizačním“ problémům spojeným s administrací podaných žádostí se svaz až do konce roku 2012 účastnil řešení problémů, se kterými se družstva v rámci tohoto programu potýkala. V souvislosti s výše uvedenou problematikou svaz vydal odbornou publikaci „Zelená úsporám v kombinaci s Novým panelem“ řešící výše uvedené a další souvislosti. Tato publikace byla zdarma distribuována všem družstvům.

Svaz se účastnil a účastní přípravy a realizace dalších programů urč-

ných na podporu oprav bytových domů IPRM, JESSICA).

V oblasti technické byla důležitou aktivitou svazu také jeho spoluúčast při jednání s finančními úřady a Ministerstvem financí ve věci zrušení či zmírnění negativních dopadů kontrol čerpání prostředků z dotačních titulů (program Panel, havarijní program atd.) Za uplynulých 5 let se podařilo v této oblasti pomoci desítkám družstev, kterým za víceméně formální pochybení hrozily vratky dotací a související sankce v úhrnné výši cca 250 mil. Kč.

Dále se v technické oblasti svaz věnoval a věnuje novelizaci souvisejících zákonů, technických předpisů norem. Namátkou je možno uvést novelu zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, zákona č. 406/2000 Sb., energetický zákon a na něj navazujících prováděcích vyhlášek. Zde chceme upozornit na vyhlášku č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, a jí upravovanou po-

vinnost vlastníků domů zpracovávat Průkazy energetické náročnosti budov.

S technickou oblastí a provozem budov souvisí také problematika požární ochrany a bezpečnosti práce. Vlastními pracovníky a za režijní ceny svaz zajišťuje pravidelná školení předsedů a vedoucích pracovníků družstev v této oblasti či školení preventistů požární bezpečnosti.

Ekonomická oblast

Z aktuálních témat v rámci ekonomické oblasti je možno zmínit účast svazu na přípravě zákona č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty. Ten v historii vůbec poprvé upravuje služby spojené s užíváním bytů ve všech formách bydlení – nájemní byty, družstevní byty a byty vlastnické. Svazu se do znění tohoto zákona podařilo prosadit úpravy v souladu s požadavky družstev.

I přes obecnou shodu s tímto předpisem svaz upozorňuje MMR na nejasný postup ve „smíšených“ domech, kde jsou byty užívané jak obecným právem nájmu, tak i družstevního nájmu, příp. i byty užívané vlastníky. Předpokládáme, že tato otázka bude vyjasněna ještě před nabytím účinnosti zákona.

V rámci ekonomické oblasti je třeba také zmínit každoroční družstvy požadovaná školení k roční účetní závěrce a dani z příjmu právnických osob.

Další výraznou aktivitou ekonomického oddělení byla pomoc družstvům při vedení běžného účtu, zhodnocování volných finančních prostředků a poskytování úvěrů. K tomu máme uzavřeny smlouvy o spolupráci s Sberbank CZ (dříve Volksbank CZ), Československou obchodní bankou, Wüstenrot stavební spořitelnou a bankou a JaT bankou.

Budova sídla Svazu českých a moravských bytových družstev

Posilování bipartitního dialogu ve spotřebních družstvech

Ing. Zdeněk Juračka – předseda SČMSD

Svaz českých a moravských spotřebních družstev je zapojen do projektu „Posilování bipartitního dialogu v odvětvích“. Hlavním realizátorem projektu je Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů (KZPS), hlavním sociálním partnerem je Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS). Projekt prošel příslušným schvalovacím řízením – tento proces byl završen v polovině června roku 2010. Na realizaci projektu bylo schváleno 76 mil. Kč, a to na období 36 měsíců. Projektu se účastní 12 platform a řešením problematiky spojené s projektem se zabývá 80 osob.

Realizace projektu je hrazena z prostředků Evropského sociálního fondu v ČR, a to jako součást Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Cílem projektu je vytvořit trvalé prostředí pro vedení odvětvového sociálního dialogu a tím přispět ke zvýšení adaptability a konkurenceschopnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.

Problematiku obchodu řeší bipartitní platforma Obchod. Podstatou činnosti této platformy je týmová práce a jsou do ní zapojeni specialisté za obě strany sociálního dialogu. Za stranu zaměstnavatelů jsou to specialista pro vedení sociálního dialogu a odborník pro pracovní právní vztahy v obchodě. Sociálním partnerem za stranu odborů je to specialista zastupující zaměstnance tohoto odvětví, v daném případě je to představitelka základní odborové organizace při SČMSD. Vzhledem ke skutečnosti, že se z odvětví obchodu do projektu zapojil jen Svaz českých a moravských spotřebních družstev (SČMSD), je značná část řešené problematiky věnována družstevnímu ob-

chodu. Proto se SČMSD podílel na vytvoření personálních kapacit projektu. Bipartitní platforma Obchod zajišťuje realizaci projektu ve třech rovinách. Hlavními tématy jsou:

- 1) Význam obchodu jako zaměstnavatele.
- 2) Pracovníprávní vztahy v odvětví Obchod.
- 3) Situace v odborném školství se zaměřením na potřeby odvětví obchodu.

Ve svém příspěvku bych se chtěl zmínit o druhém tématu „**Pracovníprávní vztahy v odvětví obchodu**“, jehož řešení bylo již završeno, a to celostátní konferencí, konanou dne 20. března 2013 v Klánovicích.

Cílem tohoto specifického tématu **bylo především** zlepšit postavení zaměstnanců obchodu vůči zaměstnavatelům, popsat situaci BOZP v odvětví obchodu, podpořit zaměstnávání v obchodě a zvýšit konkurenceschopnost odvětví.

Za účelem nalezení základního cíle projektu bylo postupováno podle metodických postupů projektu a realizační tým platformy zajišťoval úkoly, které byly spojeny s jednotlivými fázemi projektu. Především šlo o zajištění **zpracování dopadové studie** problému, která se stala základem pro následné pracovní workshopy. Dopadovou studii zpracovala společnost Sinfin, s. r. o., Praha.

Obsahovým zaměřením této dopadové studie je zejména dostatečný přehled o situaci v pracovníprávní oblasti v systému spotřebního družstevnictví. Zároveň z podkladů poskytnutých jednotlivými spotřebními družstvy byl získán potřebný přehled

o struktuře zaměstnanců podle pohlaví, věku, vzdělání, typů prodejen, o způsobech vzniku a zániku pracovního poměru atd., které nebyly na Svazu českých a moravských spotřebních družstev k dispozici a budou využity pro koncepční a jiné materiály. Studie poskytla odpovídající přehled o novelizovaných právních předpisech v pracovníprávní oblasti, spolu s předpokládanými praktickými dopady pro oblast obchodu.

Za klíčové body v oblasti pracovníprávních vztahů studie dále označila:

- dopad vysoké **fluktua**ce pracovní síly na odvětví maloobchodu, velkoobchodu a navazující služby – odraz v tržbách, propojení se zaměstnaností,
- dopad vysokého **podílu ohrožených věkových skupin** na trhu práce na celkové zaměstnanosti v odvětví maloobchodu, velkoobchodu a navazujících službách a
- dopad **nesystematičnosti průběžného a celoživotního vzdělávání** na odvětví maloobchodu, velkoobchodu a navazující služby (s důrazem na potíže při rychlém osvojování nových technologických řešení).

V rámci projektu bylo uskutečněno **5 workshopů za stranu zaměstnanců, 8 workshopů za stranu zaměstnavatelů a 26 společných workshopů.**

Další aktivitou bylo vydání tištěného manuálu, který je určitým návodem pro odvětví Obchod a jehož součástí je naznačení postupu, jak v sociálním dialogu postupovat dál. Manuál je výstupem druhé etapy platformy obchod v uvedeném projektu, charakterizuje pracovníprávní vztahy v odvětví obchodu a naznačuje **východiska ke zlepšení situace v této oblasti.**

Situaci v oblasti legislativy, pracovněprávních předpisů a ve mzdové oblasti prezentoval JUDr. Petr Šimerka, náměstek ministryně pro legislativu z MPSV ČR

V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že práce v obchodě je náročná z hlediska fyzické a psychické zátěže, je náročná časově (při značné feminizaci obchodu je pro zaměstnance obtížné sladit práci s povinnostmi vůči rodině), je spojena s velkou odpovědností za zboží i peníze, vyžaduje znalost řady právních předpisů. Tomu však neodpovídá její finanční ohodnocení. Průměrná mzda v obchodě se pohybuje na jedné polovině průměrné mzdy v celém hospodářství. To vše vede k malému zájmu o tento druh práce.

Přestože v současné ekonomické situaci nelze očekávat radikální změny, existují oblasti, ve kterých je možné usilovat o zlepšení.

Vnitřní rezervy

Vzhledem k rozdílné ekonomické pozici jednotlivých družstev neexistuje jednotný návod. Přesto existují obecně platné rezervy, kterými jsou:

- úroveň personální práce – výběr pracovníků, zvyšování jejich kvalifikace atd.,
- odborná příprava pracovníků, která je přitom velmi obtížně realizovatelná zvláště pak u pracovníků z jednomístných prodejen (nemožnost zastoupení apod.),
- informovanost pracovníků (zejména členů družstva) o ekonomické situaci družstva, a tedy i o reál-

ných možnostech zlepšit pracovní podmínky a odměňování,

- dialog mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci – různými formami (kolektivní smlouva, jednání v rámci orgánů družstva apod.) - jako způsob navázání vzájemné důvěry a hledání vnitřních rezerv – potřeba zpětné vazby,
- hledání jiných způsobů ocenění kvalitní práce než je vlastní finanční odměna.

Vnější podmínky

- **Nedostatečný zájem státu o oblast obchodu.** Spotřební družstevnictví má značnou část své sítě maloobchodních prodejen rozmístěnu ve venkovských, většinou z pohledu podnikatelského málo rentabilních, či nerentabilních oblastech. Provozování těchto prodejen způsobuje družstvům vážné ekonomické potíže a vede postupně k jejich částečnému uzavírání. Nezajištění odpovídajícího zásobování obyvatelstva je jedním z důvodů, vedoucích k vylicidňování vesnice
- **Nedostatečně specifická právní úprava pracovněprávních vztahů v oblasti obchodu.** Pracovněprávní úprava (zejména pak zákoník práce) je obecná a způsobuje nejen spotřebním družstvům, ale všem solidním podnikatelským subjektům působícím v oblasti maloobchodu

značné problémy. Není zde prostor pro potřebnou specifickou úpravu vyhovující této oblasti podnikání.

- **Diferencovaný přístup státu k subjektům působícím v oblasti obchodu.**

Neodmyslitelnou součástí manuálu, kterému byla věnována velká pozornost, je **shrnutí poznatků získaných při workshopech – realizační tým je shrnul do následujících bodů:**

- právní úprava pracovních poměrů na dobu určitou, která neumožňuje pružně reagovat na dočasnou potřebu pracovníků (zejména sezónních),
- vstupní i periodické lékařské prohlídky zaměstnanců (problematika rozmístění specializovaných lékařských pracovišť vzhledem k velké územní působnosti družstva, finanční zátěž a nejednotný výklad uznatelnosti vynaložených nákladů),
- povinnost prokázat existenci pracovněprávního vztahu na pracovištích (pořízení kopií pracovních smluv bylo při větším počtu zaměstnanců administrativně i finančně náročné); postup kontrolních orgánů v této problematice je nejednotný, na kontrolách se střídají různé orgány a požadují obdobné doklady,
- zabezpečení povinností u cizích zaměstnanců z hlediska předpisů bezpečnosti práce,
- právní úprava, umožňující zaměstnancům v důchodovém věku plynule pokračovat v pracovním poměru a přitom již čerpat starobní důchod, komplikuje personální práci, neboť není zřejmé, kdy takový zaměstnanec pracovní poměr ukončí – problém při zajišťování personální náhrady,
- právní úprava zaměstnávání zdravotně postižených osob zatěžuje družstva finančně, vytváření těchto pracovních míst není dostatečně podporováno; od roku 2014 bude situace ještě složitější,

- časté legislativní změny zbytečně ruší fungující právní úpravy a jsou zaváděna nová pravidla, která ne vždy odpovídají potřebám praxe; přitom změny v rozporu s deklarovanými principy podpory podnikání často zvyšují administrativu a přinášejí další finanční zátěž,
- zaměstnavatel má jen málo možností, jak chránit zaměstnance v prodejnách, zejména těch malých, před násilím (není možné zveřejňovat zloděje, nelze zamezit přístupu konfliktních osob), stát chrání spíše pachatele, opakované krádeže zboží jsou maximálně přestupkem,
- při přijímání nových pracovníků si nelze ověřit jejich dosavadní pracovní minulost – dříve se osvědčily pracovní knížky,
- problém s čerpáním přestávek – zejména u malých prodejen,
- spotřební družstva považují za potřebné zajistit manuál povinností pro provozní zaměstnance systému COOP,
- je vhodné, zejména pro malá družstva s malým počtem zaměstnanců, organizovat na úrovni SČMSD školení,
- pokud se týká kolektivní hmotné odpovědnosti, je to v podstatě jediná právní možnost spotřebních družstev, jak zajistit ochranu majetku (zboží) v prodejnách; zejména se to týká malých prodejen, kde jiná zábranná opatření jsou prakticky nemyslitelná. Je to specifikum spotřebních družstev (ale i dalších českých řetězců), oproti zahraničním řetězcům.

Manuál obdrželi všichni účastníci uvedené konference a je určen i širší odborné veřejnosti. Ke všem těmito problémům diskutovali účastníci zmíněné konferenci v Klánovicích.

A co říci na závěr k této etapě projektu?

Na základě poznatků, získaných při realizovaných workshopech v rámci skupiny COOP, lze konstatovat, že některá tvrzení dopadové studie Pracovněprávní vztahy v odvětví obchodu se v praxi potvrdila. Konference, která se řešením dané problematiky dne 20. března 2013 v Klánovicích zabývala, přijala následující závěry:

Práce v obchodě (zejména v maloobchodě) je náročná z hlediska fyzické a psychické zátěže, je časově náročná a spojena s velkou odpovědností za zboží a peníze, vyžaduje schopnost komunikace s lidmi, zvláště pak spotřebiteli a znalost řady právních předpisů.

Spotřební družstevnictví má značnou část své sítě maloobchodních prodejen v oblastech s minimální rentabilitou, resp. v nerentabilních oblastech. Provozování této sítě, bez podpory státu, vede postupně k jejich částečnému uzavírání. Nezajištění odpovědného zásobování obyvatelstva, přispívá k vyliďňování vesnice. Vedlejším důsledkem je ztráta zaměstnání v místech, kde není dostatek jiných alternativních možností.

Stát, zejména pak jeho kontrolní orgány, nedostatečně vytváří zábranná opatření vůči protiprávnímu jednání některých konkurenčních subjektů působících v oblasti obchodu, které se projevuje v nepřiznávání tržeb, nelegálním nabytí zboží, neplacení daní apod., a nedostatečně je kontroluje a postihuje.

Právní úprava pracovněprávních vztahů v oblasti obchodu nevykazuje potřebná specifika odpovídající charakteru práce a prohlubuje adminis-

trativní náročnost pro zaměstnavatele, zejména se jedná o:

- úpravu pracovních poměrů na dobu určitou
- vstupní a periodické lékařské prohlídky zaměstnanců
- povinnost prokázat existenci pracovněprávního poměru na pracovišti
- zaměstnávání zdravotně postižených osob, nedostatečně podporované státem
- nedostatečnou ochranu zaměstnanců v prodejnách před násilím – malý postih krádeží a ostatních protiprávních jednání konfliktních osob

Stát, zejména pak Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, věnuje nedostatečnou pozornost situaci v oblasti obchodu, neexistuje odpovídající koncepce, vytvořená ve spolupráci se zástupci obchodních subjektů a převažuje spoléhání na tržní samoregulaci i v místech, kde tržní prostředí neexistuje, nebo je minimální. Vzhledem k tomu se doporučuje, aby souhrn shora uvedených problémů byl zahrnut do závěrů projektu a jejich řešení bylo prosazováno u příslušných orgánů státu, případně EU.

Konference se zúčastnilo přes 100 účastníků, zejména z řad spotřebních družstev ČR

V čele výrobních družstev stojí úspěšní manažeři

JUDr. Rostislav Dvořák – předseda SČMVD

Na pražském Žofíně proběhlo vyhlášení výsledků dvou významných celostátních podnikatelských soutěží. Předsedové výrobních družstev se v těchto soutěžích každoročně umísťují na předních místech.

Soutěž **Manažer roku** je nejprestížnější a z hlediska kritérií nejpracovanější manažerská soutěž v ČR. Jejím cílem je objektivně vyhledat a nezávisle vybrat a zviditelnit nejlepší a nejvýznamnější osobnosti managementu, jejich metody a přínos pro rozvoj firem a ekonomiky ČR. Společenským a etickým posláním akce je přispět k rozvoji elity českého managementu. Vyhlášovatelé soutěže jsou Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR a Česká manažerská asociace.

Titul Manažer odvětví získal v odvětví Výroba a prodej textilu a oděvů Ing. Leo Doseděl, předseda družstva MODĚVA oděvní družstvo Konice.

V odvětví Chemie a plasty RNDr. Roman Hrnčíř, CSc., předseda Severochemy, družstva pro chemickou výrobu, Liberec.

Do Síně slávy byl slavnostně uveden Jan Wiesner, čestný předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev a prezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů.

Příkladem úspěšně pokračujících manažerských generací je letošní kategorie Mladý manažerský talent do 35 let. Vítězství v této kategorii získal Ing. Petr Blažek, ředitel a místopředseda představenstva výrobního družstva Dřevojas Svítavy. Je reprezentantem již druhé manažerské generace v družstvu. Leadership a soutěžního ducha zřejmě zdědil po svém otci Zdeňkovi, který je také laureátem soutěže Manažer roku.

Pořadatelem soutěže **Marketér roku** je Česká marketingová společnost.

Cílem soutěže je výběr osobností, které se podílejí na úspěšném rozvoji vlastní firmy či instituce, i na rozvoji marketingu všeobecně.

Na základě individuálních hodnocení jednotlivých členů hodnotitelské komise obdržel ocenění Malý delfín Ing. Pavel Pastorek, předseda vinařského družstva Templářské sklepy Čejkovice za úspěšné budování konkurenční schopnosti firmy důsledným uplatněním marketingu.

Diplom za nominaci obdržel Stanislav Husník, předseda družstva pro chemickou výrobu Styl, Neratovice, a Ing. Miloslav Šorejs, předseda družstva umělecké výroby Granát Turnov.

Ing. Pastorek, předseda vinařského družstva Templářské sklepy Čejkovice

Prezident ČR Miloš Zeman a ocenění předsedové SČMVD

Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR slaví 20. výročí

Ing. Karel Rychtář – ředitel odboru VDI SČMVD

Výroční konference Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR (AZZP ČR), která je partnerem Svazu českých a moravských výrobních družstev v řešení problematiky zaměstnávání zdravotně postižených osob, se uskutečnila v úterý 28. května 2013 v pražském hotelu Olympik. Mezi přizvanými hosty byli mimo jiné místopředseda Senátu Parlamentu ČR Zdeněk Škromach, předsedkyně podvýboru pro zaměstnanost Sněmovny Vladimíra Lesenská, náměstek ministryně práce a sociálních věcí Roman Chlopčík, místopředseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Jiří Morávek a další desítky hostů, kteří si spolu se zakladateli AZZP ČR připomněli historii i klíčové události.

Druhá část konference byla věnována pohledu opačným směrem. Po nepříliš dotažené sociální reformě v roce 2012, která se dotkla i nástrojů podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením, zaměstnavatelé apelovali na využití následujících měsíců ke konstruktivní přípravě systémových změn, opírajících se o národní studie i zahraniční zkušenosti.

Předseda Josef Šulc a místopředseda Ing. Karel Rychtář

Za prioritu zaměstnavatelé považují zejména řešení posouzení a diagnostiky zbytkového pracovního potenciálu OZP, kategorizaci typů zaměstnávání OZP, státní kontrolu a evidenci náhradního plnění povinného podílu zaměstnaných OZP a zjednodušení systému uznávání oprávněných zaměstnavatelů k využití nástrojů podpory. V neposlední řadě také vzdělávání a poradenství týkající se specifických nástrojů a jejich uplatnění v praxi – jak samostatných osob se zdravotním postižením, tak i manaže-

rů zaměstnavatelů a také specializovaných zaměstnanců státní správy.

AZZP ČR je o 40 let mladší než SČMVD a byla založena před 20 lety a je dnes sdružením zastupujícím 130 zaměstnavatelů s více než 15 tisíci zaměstnanci. Spolupracuje s řadou partnerů na vládní i nevládní úrovni a zapojuje se do aktivit na podporu systémového řešení pracovního začlenění osob se zdravotním postižením do života, především do zaměstnávání.

Lidé na správných místech – 20. ročník soutěže Manažer roku

PhDr. Ing. Jaroslav Šubrt – člen Národní hodnotitelské a výběrové komise soutěže Manažer roku

Za dobu, co se nejprestižnější soutěž manažerů na území republiky koná, se stalo známým faktem, že ten, kdo s úspěchem projde náročnou soutěží a stane se byť jen finalistou, získá důvěryhodnost a vlastně se přiřadí k lize těch nejlepších v ČR.

Většina manažerů komentuje svoji účast jako možnost poměřit či otestovat své kvality, setkat se s nejlepší-

mi manažery ČR z celého národního hospodářství, porovnat se s kolegy z oboru a koneckonců zvýšit prestiž své profese. Zastoupení manažerů nominovaných Zemědělským svazem ČR (dále jen ZS ČR), při 20. ročníku soutěže bylo největší za dobu existence soutěže, mj. i díky podpoře předsedy ZS ČR Ing. Martina Pýchy. V jubilejním ročníku, kterého se poprvé účastnil prezi-

dent republiky Ing. Miloš Zeman, CSc., ZS ČR nominoval 9 zástupců do 3 odvětví podnikání z celkového počtu 28 hodnocených odvětví. Nominovaných manažerů jsou stovky, finalistů pak jen desítky. V nejrenomovanější a nejobektivnější soutěži manažerů jde o velmi sofistikované hodnocení, které má mnoho stupňů. Posledním stupněm je Národní výběrová komise, která zasedá vždy

pár hodin před slavnostním vyhlášením v paláci Žofín. Národní výběrová komise je složena z Manažerů roku z minulých let, z vyhlašovatelů (prezidentů ČMA, KPZS ČR a SP ČR) a předsedy, příp. nějakého člena hodnotitelské komise, která připravuje podklady. Hodnotitelská komise je složena z respektovaných odborníků z teorie i praxe managementu a ekonomiky, profesorů a docentů několika VŠ. Dále ji tvoří odborníci z praxe z různých oborů a odvětví podnikání, např. emeritní generální ředitelé, předsedové družstev, ředitel ČMA atd.

Manažeři nominovaní ZS ČR patří ke špičce. Svědčí o tom i umístění v minulých ročnících. Například Ing. Jirka Zelenka, předseda Zemědělského družstva (dále jen ZD) Krásná Hora, o. Příbram; Ing. Pavel Navrátil, Ph.D., předseda ZD Trhový Štěpánov, o. Benešov; Ing. Jiří Pevný, předseda Agrodružstva Višnové, o. Znojmo. Stali se „Manažery roku“, a tedy stáli na vrcholu pyramidy v roce 1993, 1994 a 1998 a zařadili se mezi elitu. V nově etablované kategorii „TOP 10“ od roku 2002 byl v minulosti Ing. Jaroslav Mikoláš, jednatel spol. Lupofyt, o. Rakovník, a Ing. Vašek Klejch, předseda ZD Dolní Újezd, o. Svitavy, bylo to v roce 2005 a 2008. Ve 20. ročníku se v TOP 10 umístil Ing. Václav Škerík, Ph.D., předseda představenstva spol. FARMTEC. Umístění v této kategorii je svým způsobem cennější než vítěz konkrétního odvětví, protože hodnocených odvětví bylo v tomto roce, jak je uvedeno výše, 28.

V pojetí vyhodnocených manažerů jde mj. o využití řady instrumentů jako např. SWOT, 3P a PEST analýzy. V prvním případě jde o to, identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky firmy, ale i samotného manažera. Dále pak příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), jde

víceméně o mikroekonomickou analýzu. Zajímavá je i PEST analýza, kdy jde spíše o makroekonomickou úvahu (analýzu). Není zde dost místa, proto jen v krátkosti lze říci, že jde o politické, ekonomické, sociální a technologické prostředí. Pomocí SWOT analýzy lze pak komplexně vyhodnotit fungování firmy, nalézt problémy, které je třeba neodkladně řešit. V oblasti lidských zdrojů jsou silné a slabé stránky chápány jako analýza současnosti. Tedy např. mají-li jejich podniky povahu „učící se organizace“, která má 12 indikátorů. Někde je z 12 charakteristik přítomno 5, někde 8, jinde zase 10. Mezi tyto charakteristiky např. patří: na formulaci firemní vize a strategických cílů se podílejí pracovníci všech útvarů, pracovníci znají vizi a strategické cíle, podílejí se na jejich rozpracování do cílů úseků, vedoucí pracovníci pravidelně podněcují podřízené k otevřenému vyjadřování svých názorů, postojů a návrhů na zlepšení vlastní práce. Dále, zda-li vedoucí pracovníci upřednostňují participativní styl vedení a podporují týmovou spolupráci, je zpracován motivační systém v souladu ke strategickým cílům, s ohledem na osobní rozvoj a sounáležitost s firmou. Zda-li k řešení komplikovaných úkolů jsou vytvářeny týmy, je prováděno pravidelné hodnocení výsledků, z analýzy rozvojových potřeb se odvíjí potřeby vzdělání, jsou-li podporovány rozvojové aktivity, které se průběžně vyhodnocují, založené na aktivním učení, učení se z vlastních zkušeností atd.

Hodnocení manažerů si jsou vědomi, že významnou roli hraje firemní kultura, budování značky – tzv. branding a lidský kapitál (termín lidské zdroje nepovažují za vhodný). Co je splněno, je to, že každý lídr vyzařuje pozitivní energii, která je nakažlivá, zajišťují pak, aby pracovníci znali vizi firmy,

žili jí a dýchali s ní. Vědí, že řízení není správa věcí, ale rozvíjení lidí, vědí, že uznání povzbuzuje k lepší práci, proto také nesporný význam přikládají emoční inteligenci (EQ), která je mnohdy v řízení lidí důležitější než samotná rozumová inteligence (IQ). Řada z nich má vynikající vyjednávací schopnosti a pracují i s termínem BATNA – Best Alternative To Negotiated Agreement, je to postup, který vede k vyhledávání optimálního řešení, přijatelného pro obě strany. Vedle těchto pozitivních momentů je rezerv nesporně celá řada, některé další, zatím netušené, lze identifikovat sociologickými technikami, např. dotazováním na požadavky dalšího vzdělávání vedoucích pracovníků atd., což je úkol pro stavovské organizace. Každopádně lze s trochou nadsázky říci, že hodnocení manažerů si někdy nejsou zcela vědomi své role a to:

1. Lidí hodnotit (správné lidi na správná místa);
2. Lidí koučovat (vést je, sdělovat zpětnou vazbu, tedy i konstruktivně kritizovat, ale pomáhat jim – viz „učící se organizace“ a její indikátory);
3. Posilovat sebedůvěru (pečovat o ně, dát jim najevo jejich přínos pro firmu, tedy ocenit jejich práci);
4. Eliminovat „toxické“ pracovníky (jde nejčastěji o osoby podléhající narcismu, pomstychtivosti, perfekcionismu, autoritářství ve smyslu využívání formální autority vyplývající z nezralosti atd.). Nejlepší obranou před jedovatými pracovníky je rozpoznat varovné rysy před jejich povýšením či díky referencím před jejich přijetím. Když už k takové chybě dojde, jednat bezodkladně, jinak výrazně snižují produktivitu firmy a časem ji rozloží.

Argumentem důvěryhodnosti soutěže je to, že manažeři nejsou hodnoceni jen podle čísel, vyfabulovaných

Úspěšní manažeři a manažerky, nominovaní ZS ČR, za posledních 10 let před palácem Žofín, kde je tradičně, tentokrát za účasti prezidenta ČR, soutěž vyhodnocována

argumentů a údajů na přihlášce, ale zejména, že tyto informace jsou prověřovány a posuzovány v praxi přímo „na místě samém“, a to např. formou manažerského auditu na pracovišti s povinností vidět veškeré provozy podniku. Jde o neverbální komunikaci (to, co vidím, obsahuje podstatně více informací než to, co slyším), která vypovídá daleko více (cca 80 %) než komunikace verbální. Když procházím s hodnoceným manažerem provozy podniku a zaznamenávám např. pořádek na pracovišti, reakce spolupracovníků atd. atd., dá se s velkou mírou přesnosti posoudit atmosféra, týmová práce, metody řízení v podniku, celkově tedy manažerský styl a přístup hodnoceného k řízení věcí, k řízení lidí, k řešení problémů atd.

Silným apelem, jenž se nese posledními ročníky soutěže, je kritika korupce a negativního klimatu ve společnosti. Dnes, podle špičkových manažerů,

jde již o demoralizaci ve společnosti, na které politici mají zásadní díl viny. Vše nasvědčuje tomu, že došlo k najmutí politiků k prosazení skupinových zájmů různých „mafii“ na úkor celé společnosti. Vše nasvědčuje tomu, že politici nemají opravdový zájem toto řešit, maximálně jsou ochotni a schopni o tom dlouze mluvit. Co je v této souvislosti zajímavé, je to, že se dnes začínají projevovat jevy příznačné pro úpadek společnosti, například klesání úrovně vzdělanosti na středních školách, ale zlepšování našich rétorických dovedností, zjednodušeně řečeno schopnost okomentovat vše, místo toho, aby politik s tím něco udělal. Dále například státní administrativa je plná stále méně kvalitních lidí, spíše tam převládají ti, co pomáhají plnit stranické pokladny, tedy napomáhají korupci, neschopné politické vedení a jejich morální profil. To vše jsou faktory, které společnost vnitřně destabilizují. Pokud nebudou u nás nastaveny takové etické normy,

kteří chování tohoto druhu budou znevýhodňovat, tak se nikam dlouho nepohneme. Zde lze připomenout slova K. Čapka: „Kdo byl slušný, byl slušný vždycky. Ten, kdo se stal přeběhlíkem, byl přeběhlíkem vždycky. Kdo neměl víru, neměl žádnou. Člověka nezměníš, jen se ti vybarví.“ Co si myslet o ministrovi, který jako bývalý taj. OV SSM je dnes pravicovým ministrem, navíc problému v zásadě do hloubky nerozumí. To je jinými slovy totéž, co říká prezident AK ČR a senátor Honza Veleba, že vláda ČR není konkurenceschopná. V řadě oborů se často používají metafory a slogany, tedy jednoduchá vyjádření, která zhutňují určitý problém do srozumitelné teze, zde lze citovat J. A. Komenského, že „vzdělání při člověku nectném je toliko jako šperk v rypáku svině“. Dnes již zcela zřetelně uvádějí, že pokračující nevykonnost státní správy vede k masivnější korupci a ke dluhům českého státu. Vlastně se dá říci, že privatizace státní i veřej-

né správy v ČR ze strany politických stran vede k úpadku, a tedy masivní korupci, touto cestou již jdou např. v Řecku, Itálii atd. Když to řeknu koncentrovaně, tak demokracie stojí a padá s důvěrou občanů v politické

elity a ve férovost politického procesu a ten je dle mého mínění u nás již silně narušen. Ocenění nejlepším manažerům sedmi odvětví národního hospodářství v paláci Žofín za účasti prezidenta ČR Miloše Zemana

předával předseda Družstevní asociace ČR a Zemědělského svazu Ing. Martin Pýcha a místopředseda DA ČR a předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev JUDr. Rostislav Dvořák.

Nejúspěšnější manažeři nominovaní ZS ČR, a to Mgr. Lubomír Stoklásek (třetí zprava) absolutní vítěz za rok 2011, generální ředitel spol. Agrostroj; Ing. Jiří Zelenka (čtvrtý zleva), absolutní vítěz za rok 1994, předseda ZD Krásná Hora; Ing. Václav Škeřtek (druhý zprava), umístění v prestižní kategorii TOP 10 za rok 2012, generální ředitel spol. Farnotec; Ing. Jaroslav Mikoláš (druhý zleva), umístění v prestižní kategorii TOP 10 za rok 2006 s hodnotiteli soutěže, a to zleva doprava Ph. Dr. Ing. Jaroslav Šubrt za ZS ČR, univ. profesor ČZU Praha-Suchdol Adolf Rybka a ředitel ČMA Dr. Rostislav Lukovič

Quo vadis, zemědělské družstvo?

JUDr. Ing. Karel Nedbálek, Ph. D. – předseda Zemědělského družstva Velké Pavlovice

Rok 2012 byl pro družstevnictví velice významný. OSN totiž na svém 64. Valném shromáždění vyhlásila rok 2012 Mezinárodním rokem družstev. Cílem akce bylo zvýšit povědomí o družstvech po celém světě, apelovat na národní vlády k větší podpoře družstevnictví ve svých státech. Následně Mezinárodní družstevní svaz vyhlásil na svém zasedání v Manchesteru rok 2013 začátkem Družstevní dekády.

Je proto potřeba se více sjednotit a postupovat společně v duchu hesla Mezinárodního roku družstev a „budovat lepší svět“. Zní to jaksí budovatelsky, ale svět, reprezentovaný vyspělými zeměmi, cítí, že budování družstev povede ke stabilizaci národních ekonomik, a tím i k uvolnění napětí ve světě.

Do asociace družstev neodmyslitelně patří také ZEMĚDĚLSKÝ

SVAZ ČESKÉ REPUBLIKY, který sdružuje družstva a obchodní společnosti působící v sektoru zemědělství a podporuje rozvoj moderních forem zemědělského podnikání. Praxe prokazuje, že zemědělská a obyvatelská družstva jsou nedílnou součástí podnikání na venkově. Družstevní podnikání v zemědělském sektoru je významnou tradiční formou podnikání ve světě i v ČR.

Družstva se vyznačují určitým prvkem demokratického hlasování. Stává se, že člen družstva má dle kogentních ustanovení jenom jeden hlas, pokud stanovy neurčují jinak, bez ohledu na jejich další majetkové vklady. Znamená to měnit stanovy, rozhodovat o zrušení družstva s likvidací nebo o přeměně družstva, rozhodovat o uzavření smluv podle § 67 Obchodního zákoníku a o jiných významných majetkových dispozicích. Pro schválení je nutná někdy prostá většina a někdy 2/3 přítomných. Nový zákon číslo 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který má účinnost k 1. 1. 2014, sice zachovává, že každý člen má při hlasování na členské schůzi 1 hlas, ale došlo k určité změně, kdy se hlasuje ve věcech schválení poskytnutí finanční asistence, uhrazovací povinnosti, zrušení družstva s likvidací, přeměně družstva, vydání dluhopisů.

V nástinu bych čtenáře tohoto textu rád seznámil se svými postřehy v oblasti problematiky zemědělství. Je to obor, který byl v poslední době politicky vnímán jako něco na okraji a méně důležitého. Troufám si však říci, že v dalších letech dojde k po-

Chov býků ve Velkých Pavlovicích

tvrzení jeho strategické důležitosti. Vývoj světa je extrémně urychlen, od roku 2006 došlo ke zdvojnásobení ceny potravin a zdroje fosilních surovin se blíží ke svému limitu.

Musíme sledovat dva aspekty. Jeden, který se týká každodenní nutné práce, a druhý ve formě vytipování dalších vizí, které zabezpečí budoucnost tohoto odvětví, včetně nastavení národní politiky. **Strategický význam má do budoucna i zajištění půdního fondu.**

Jedničkou v oblasti každodenní práce i v oblasti formování budoucnosti

je nutnost neustále sledovat obrovský **přísun vědeckotechnických informací**, které zásadním způsobem umožňují zefektivnit výrobu. Pro dobrý hospodářský výsledek zemědělců je nutné podílet se na celém životním cyklu výrobku, od prvovýroby ke zpracovateli až po jeho dodání spotřebiteli. Zemědělství musíme chápat z několika hledisek. Jsou to zejména:

- Intenzifikace zemědělské výroby
- Ochrana životního prostředí
- Podpora venkova a využití krajiny

Rostlinná výroba

Podstatou rostlinné výroby je zvládnutí fyziologie rostlin. Ta ze zářivé energie slunce využívá jen na několik procent. Nabízí se možnost využít rostlin nebo jejich částí pro rozklad vody na kyslík a vodík s kladnou energetickou bilancí. K tomu, aby se naplnily některé výše uvedené úvahy, musí být vytvořeny i možnosti. Zásadní změny by představily nové formy hospodaření a svobodný trh. K tomu by ale musel být vytvořen společenský, centralizovaný systém, pokud možno světového rozsahu. Současně by k tomu musela být společnost nějak „dotlačena“, aby zde byla i celospolečenská politická vůle.

Dojde k velmi výraznému, možná 2–3násobnému zdražení potravin. Ty budou představovat ve struktuře výdajů světového i evropského obyvatelstva cca 40–(60) % proti současným asi 20 % v EU. Zemědělství, vlastnictví půdy a prostoru bude velmi lukrativní. Obdobné názory mají i čelní zemědělstí odborníci v čele s prof. Janem Vašákem.

Produkty živočišné výroby

Pro výživu lidí budeme potřebovat, aby produkce byla zajištěna u nás. K tomu musíme provést celou řadu opatření, abychom tento cíl splnili. Mezi kroky, které jsou nezbytné pro konkurenceschopnou živočišnou výrobu, patří podporování výzkumu v oblasti genetiky zvířat, ale také nové biotechnologie pro zdravotní stav rostlinné výroby. Musíme také podporovat výzkum v oblasti nanotechnologií, nanobiotechnologie, dle prof. L. Zemana a P. Doležala.

Agroenergetika

Bezpochyby bude úspěšný ten, kdo bude schopen produkovat elektrickou energii za podmínek umožňujících podporu dle zákona č. 180/2005

Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Hlavním důvodem, proč právě elektrická energie, je, že společenská poptávka po elektrické energii bude zcela jistě dále růst. Realizovat tento záměr se dá formou dnes běžně známou v podobě BPS, postupně by mělo docházet k útlumu spalování, ale budou pravděpodobně zavedeny i kogenerační výroby tepla a elektrické energie z pevné biomasy, popř. jenom zplyňováním biomasy. V brzké budoucnosti bude zavedena i podpora na produkci tepla z OZE, což bude platit i pro BPS, dle směrnice 2009/28/ES, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Co se týče bioplynu, lze i u nás očekávat nasazení technologií čištění bioplynu na kvalitu blízkou zemnímu plynu a buď odprodej do rozvodné sítě, nebo nasazení v dopravě.

Jaké jsou vize odborníků pro další rozvoj v této oblasti?

1. Zemědělství se **bude významně koncentrovat**, farmy o výměře kolem 20 ha budou jen vítaným doplňkem tohoto systému. Tato koncentrovaná **uskupení ovlád-**

nou venkovský prostor včetně místních samospráv a velmi pravděpodobně převezmou i velkou část zaměstnanosti, sociálních a společenských služeb.

2. Znovu se objeví systém **domácího potravinového hospodářství** a samozásobitelství, i když v minoritním množství.
3. **Naroste význam zemědělství v energetice**, v oblasti bioplynu či tvorby jiných zdrojů energie z biomasy.
4. Významně **narostou ceny agrárních produktů**.
5. **Internet a systém doplňkových služeb** od agrárních producentů může potlačit další rozvoj supermarketů formou rozvozu do domácnosti.
6. **Významně naroste význam agrárních exportů**, především do Asie.
7. Patrně bude trvat stagnace živočišné výroby, ale především v oblasti masa, nikoliv mléka.
8. **Nepředpokládá se zásadní změna struktury pěstovaných plodin**, ale po roce 2020 se předpokládá pokles produkce řepky v souvislosti s rozvíjením produkce palmového oleje ve světě. Vzhledem k nízkým nárokům na potřebu

vody zřejmě naroste význam pěstování kukuřice.

9. Musíme se připravit i na další období, kdy se dá předpokládat vznik nových **legislativních opatření**. Chystá se **předpis EU**, že každý výrobek má být opatřen tzv. uhlíkovou stopou, která je koeficientem přepočtu, kolik se produkuje CO₂ při jeho výrobě.
10. Jedním z největších problémů zemědělství je stále se zvětšující **nedostatek vody**.

Hospodaření s vodou bude úkolem pro další období tak, abychom nespotebovali zásoby našich vnuků.

Uzavřený ekologický cyklus v zemědělství

Zemědělská družstva se zabývají zemědělskou činností, především rostlinnou a živočišnou. Svoji činnost doplňují různými službami a výrobky. Ukazuje se, že propojení rostlinné a donedávna zavrhané živočišné výroby se navzájem výborně doplňuje, ale aby se cyklus činností dokonale uzavřel a vytvářel maximální efektivitu, chybí zde ještě jeden článek, a to spojnice mezi živočišnou a rostlinnou výrobou. Tímto článkem, který do projektu zemědělství vzorově **zapadá, jsou bioplynové stanice**, do kterých jako vstupní produkt můžeme dodávat výstupy jak z rostlinné výroby, tak některé komodity ze živočišné výroby. Napět do půdy pak můžeme dodávat odpad z BPS ve formě hnojiva, což povede k větší efektivitě a rentabilitě rostlinné výroby. Další výhodou BPS je využití odpadního tepla, kterého je asi 50 % výkonu BPS, např. na vytápění administrativní budovy a výrobní haly, sušení obilí, vytápění skleníků, chov ryb apod.

V BPS budou kromě kukuřičné siláže dále zpracována statková hnojiva produkovaná na farmě (hnůj,

močůvka, podestýlka) a tím dojde k jejich stabilizaci a omezení pachových emisí a emisí NH₃ z jejich skladování.

Jedním z hlavních faktorů zřízení BPS je pravidelné CASHFLOW z dodávky elektrického proudu, což malá družstva potřebují. Zatím byla jenom odkázána na zelený úvěr, který pracuje na principu, že různé Zemědělské nákupy jim poskytly hnojiva, osiva, PHM, ale za vyšší ceny, a zemědělské komodity vykupují dopředu za nižší ceny. Dále jsou zemědělská družstva odkázána již jen na dotace ze státního nebo evropského sektoru.

Hlavní strategické priority pro rozvoj venkova a zemědělství

Je třeba podpořit všechna opatření, která povedou k tomu, že venkov se nebude vylidňovat a **zemědělství nebude upadat či stagnovat**, ale naopak bude prosperovat tak, aby nadále zajišťovalo kvalitní obživu našich obyvatel a zajistilo **přiměřenou potravinovou bezpečnost**. Důstojnost života na venkově se zajistí i tím, že se **obnoví a posílí dopravní dostupnost** každé obce tak, aby se jejich obyvatelé necítili vyloučení ze života ve vlastní zemi.

Kde zdroje hledat

Cesty k prosperitě musí být proto hledány nejen v tradiční zemědělské výrobě, kde peníze nejsou, ale především tam, kde peníze jsou. Zemědělec je hledá například v požadavcích na dotace a nehledá je například v konstrukci silného a odolného podnikatelského seskupení, které se může stát rovnoprávným partnerem globalizovaným firmám. Další možnosti zdrojů jsou v jasné daňové politice. Z podnikatelského hlediska by většina zdrojů měla zůstat tam, kde vzniknou, u země-

dělských družstev je to na podporu zaměstnanosti a sociálních programů členů družstev. Největší zdroje finančních prostředků jsou ve využití intelektualizovaných služeb. Žádný jiný zdroj nemůže přinést tolik, kolik lze získat využitím intelektualizovaných služeb, s podobným názorem se ztotožnili i doc. F. Čuba a J. Hurta.

Zisk je vytvářen především tam, kde zvýšíme výrobu nebo snížíme náklady, nebo vytvoříme něco lepšího nebo dokonalejšího než to, co využíváme doposud. Největší zdroje peněz jsou tudíž v nových poznacích, ve využití nových informací, tedy ve využití nových vědeckých a technických poznatků.

Zemědělství má velmi skryté zdroje, které stát jako by nechtěl uvolnit. Jako příklad uvedu: při nákupu zemědělské půdy není možnost využít tento nákup jako daňový náklad dle § 24 odst. (2) písm t). zákona č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů. Neboť dle zákona je znění: u pozemku nabytého vkladem člena družstva, který je fyzickou osobou a neměl pozemek zahrnut v obchodním majetku a jeho vklad uskutečnil do 5 let od nabytí pozemku, je při jeho prodeji nákladem družstva pořizovací cena, a to jen do výše příjmů z jeho prodeje. U zemědělského pozemku, protože se dle uvedeného zákona účetně neodpisují, **netvoří se případné účetní odpisy** tvořící náklad, snižující daňovou povinnost. To má za následek, že se enormně zdraží zdroje na pořízení zemědělských pozemků. Jelikož právě v zemědělství jsou pozemky hlavním investičním nástrojem, je tento postup při stanovování nákladů pro všechna zemědělská družstva či podniky diskriminačním.

Sklizeň kukuřice na zrno ve Velkých Pavlovicích

V současné krizi, kdy se zvyšuje nezaměstnanost a stále více firem je posíláno do konkurzu, se ukazuje zajímavá myšlenka. V daném případě, kdy se firma dostane do konkurzu, konkurzní správce rozprodá majetek po dílčích částech, většinou pod hodnotou, a věřitelé splácou nad potenciální možností úhrady své pohledávky, neboť po takovém rozprodeji, úhradách odměn správce konkurzní podstaty a podobných zůstává velmi malá část pro věřitele, mnohdy i pod 10 procenty své původní přihlášené pohledávky. Po takovém zásahu správce již nebývá možnost pokračování firmy v podnikání a dochází k propouštění zaměstnanců. V § 316 reorganizace zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, v případě reorganizace se rozumí zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů.

Zajímavá myšlenka řešení takových případů je provedení restrukturalizace zaručující min. 30 % výnosnost pomocí transformace na zaměstnanecké družstvo, poněvadž tamější zaměst-

nanci svou práci i svými penězi na rozvoj těchto podniků nejvíc přispěli.

Závěr a perspektiva

V závěru vyřknu metaforu: zemědělství je na této Zemi nezníčitelné, pokud bude fungovat fotosyntéza, ale lokálně v současné situaci české zemědělství ohroženo je. Z výše uvedeného článku vyplývá, že je nutné se zaměřit na tyto hlavní body, které v následujících deseti letech mohou vést k stabilizaci zemědělských družstev.

Hlavní body podpory zemědělských družstev

1. V EU musíme usilovat o **zrovnoprávnění našich zemědělců** se zemědělci starých členských států, a to hlavně na poli dotační politiky, to znamená stejné dotace pro všechny zemědělce států EU.
2. **Trvat na zachování zelené nafty**, to je vrácení spotřební daně nafty zemědělcům. Traktory či kombajny jezdí převážně po poli, takže nezatěžují silnice natolik, kolik ostatní nákladní automobily. **Nebo je třeba alespoň zavést podporu výroby PHM** v zemědělských družstvech.
3. Trvat na **nulové spotřební dani pro vinaře pro tichá vína**.

4. **Využívat snížené sazby DPH** na vyjmenované zemědělské komodity a potraviny.

5. Snažit se daleko více, než tomu bylo dosud, podporovat využití přírodních zdrojů této země ke **strategickým účelům, tj. nejen k potravinářskému použití**, ale i posílení energetické bezpečnosti.

6. **Podporovat úvěry na výstavbu BPS se splatností 10 let.**

7. **Za strategickou považovat také ochranu vod a půd.** Je potřeba zastavit zábery úrodné zemědělské půdy a spekulace se zemědělskými pozemky.

8. **Podpora úvěrů na nákup zemědělské půdy se splatností 30 let.**

9. **Při nákupu zemědělské půdy možnost využít tento nákup jako daňový náklad**

10. Zákonem zajistit, aby v dodavatelsko-odběratelských vztazích nedocházelo ke zneužití významné tržní síly obchodními řetězci, a tím likvidačnímu tlaku na domácí dodavatele, při zneužití **dodatečné zdanění dampinových nákupních cen.**

11. České a regionální potraviny propagovat i tím, že se stanoví minimální podíl **jejich zastoupení v naší obchodní síti**, a to nejméně 60 %.

AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ČINNOSTI DA ČR DRUŽSTVA EVROPA VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ 2013

Mgr. Jiří Svoboda, DESS – výkonný ředitel DA ČR

Jednání valného shromáždění proběhlo dne 6. května 2013 se standardním programem. Jednalo se o shromáždění, které nejenom že volilo nové vedení této evropské organizace, ale měnilo stanovy a organizační strukturu řídicích orgánů. Jednání VS zahájil a řídil dosavadní koprezident Felice Scavini. Proběhlo v Istanbulu a hostitelem byla turecká družstevní organizace NCUT.

Jednání VS se na základě usnesení představenstva DA ČR zúčastnila delegace ve složení JUDr. Dvořák a Mgr. Svoboda. Ke schválené delegaci se připojil i předseda představenstva DA ČR Ing. Pýcha, který se však této akce zúčastnil jako zástupce evropské sektorové organizace pro zemědělství COGECA. JUDr. Dvořák na základě plné moci na jednání zastupoval Družstevní unii SROV.

Slavnostní zahájení jednání VS otevřel svým vystoupením prezident turecké střeškové družstevní organizace NCUT pan Muammer Niksarli, který představil stávající turecký družstevní sektor a jeho roli ve společnosti. Skutečnost, že turecké družstevnictví je vnímáno stávající státní administrativou dokládala účast a vystoupení člena turecké vlády, konkrétně ministra cel a obchodu p. Hayati Yazici, který hovořil o podpoře družstevního sektoru a pozitivně hodnotil jeho roli v ekonomice země.

K dalším vystupujícím zahajovací části VS patřila předsedkyně MDS Pauline Greenová, která připomenula velký význam družstevní formy podnikání, reprezentující v současném světě 1 miliardu členů. Dále se věnovala skončenému Mezinárodnímu roku družstev, který ukázal sílu družstevních podniků, prokázal jejich konkurenceschopnost a odolnost vůči krizovým jevům v ekonomice.

Druhý koprezident DE p. Etienne Pfimlin ve svém vystoupení hovořil o roli a postavení celoevropské družstevní organizace Družstva Evropa.

Dopolední program jednání VS schválil zápis z jednání posledního VS v Bruselu v dubnu 2012 a výroční zprávu za období květen 2012 až duben 2013. Zprávu přednesl ředitel DE Klaus Niederländer, jehož vystoupení podalo popis práce a aktivit organizace, výčet realizovaných akcí a podíl DE na dokumentech připravovaných Evropskou komisí

Předložená výroční zpráva, včetně její finanční části a finanční auditu, byla přítomnými delegáty jednomyslně schválena.

S dílčí informací k členským otázkám vystoupila zástupkyně ředitele Agnes

Čeští delegáti na Valném shromáždění Družstev Evropa

Matisová a z jejího vystoupení vyplynulo, že novými členy se stala jedna organizace ze Švýcarska a jedna z Arménie. Z finančních důvodů své členství ukončilo Slovinsko. Informace o členských otázkách byla rovněž jednomyslně schválena.

Samostatným bodem programu VS bylo projednání návrhu změn stanov DE. Prezentační návrhovaných změn představil ředitel Klaus N., který připomenul, že návrhy na změny byly širou diskutovány nejenom v řídících orgánech DE, ale konzultovány se všemi členy organizace. Předložený návrh je výsledkem těchto širokých konzultací. Z hlediska hlasovací procedury se delegáti dohodli na tom, že se bude hlasovat o všech navržených změnách en bloc. Předložený návrh nového znění stanov DE byl jednomyslně schválen.

Navržená změna stanov se týkala i pozice prezidenta organizace. Institut dvou koprezidentů byl nahrazen funkcí prezidenta organizace. Posledním bodem dopoledního programu jednání VS byla volba prezidenta organizace a následně volba nového představenstva.

Na funkci prezidenta organizace byly předloženy dvě kandidatury. Jedním kandidátem byl stávající koprezident Felice Scavini, představitel italské Confcooperative, a druhou kandidaturu předložila německá DGRV v osobě člena představenstva DE Dirk Johann Lehnhoff. V tajné volbě byl do čela organizace zvolen německý kandidát Dirk Lehnhoff.

V následné volbě představenstva bylo po dohodě voleb en bloc zvoleno všech 13 prezentovaných kandidátů ze 13 zemí, představitelů národních střeškových organizací. Za DA ČR byl do představenstva DE opětovně zvolen JUDr. Rostislav Dvořák, místopředseda představenstva DA ČR a předseda

SČMVD. Někteří z kandidátů (včetně dr. Dvořáka) využili možnosti krátké ústní prezentace své kandidatury. Do představenstva DE předložily svoji kandidaturu i čtyři evropské sektorové organizace (CECOP, CECODHAS, EURO-COOP a EACB). I jejich zástupci byli do představenstva jednomyslně zvoleni.

Odpolední program jednání VS byl věnován otázkám souvisejícím s budoucími aktivitami DE a programu pro rok 2013. Aktivity roku 2013 lze rozdělit do šesti okruhů:

- vnitřní otázky (personál, finance, administrativa, ...)
- řídicí struktury (prezidence, představenstvo, EUCC, EACC)
- podpora a lobování (legislativa, daně a finance, obecné politiky)
- komunikace (se členy, s institucemi EU, s veřejností)
- programování a vzájemná spolupráce (další rozvoj družstevnictví, udržitelnost)
- členské otázky (stávající členové, noví členové)

Samostatným okruhem byla otázka rozpočtu pro rok 2013, analýza příjmů a předpokládaných výdajů, možnosti zapojování DE do evropských projektů.

Součástí odpoledního programu byla široká všeobecná diskuse k celkovým aktivitám DE, ale zejména k plánovaným aktivitám roku 2013. Jednání VS uzavřel závěrečný projev představitelů hostitelské družstevní organizace, který na závěr pozval účastníky jednání na večerní projížďku lodí po Bosporu.

Doprovodný program Valného shromáždění DE byl organizován 7. 5. a v jeho rámci proběhly tři samostatné akce. Jednalo se o dva pracovní semináře a jeden kulatý stůl.

První seminář se věnoval problematice „Podpora EU družstvům“, v semináři

druhém bylo téma „Družstevní rozvoj v jihovýchodní Evropě“ a třetí akcí byla diskuse u kulatého stolu. Všechny tyto akce probíhaly paralelně a bylo na úvaze účastníků valného shromáždění, do které z nich se zapojí. Čeští účastníci VS se přihlásili do prvního semináře zasvěceného podpoře rozvoji družstev a možnostem lobování za jejich rozvoj.

Na závěr semináře o podpoře EU družstvům společně vystoupil Etienne Pfimlin, koprezident organizace, doplňovaný Agnes Mathesovou, zástupkyní ředitele, kteří sumarizovali to, co v průběhu semináře zaznělo:

- všechna vystoupení potvrdila důležitost lobbingu a potřebu jeho koordinace
- padla celá série konkrétních námětů na práci DE, kterými je třeba se vážně zabývat
- potvrdila se potřeba lepšího vzájemného poznání mezi členy
- komunikace musí být vzájemná, tedy nejenom od DE k členským organizacím, ale i naopak (např. reagováním na zasílané dotazníky a ankety)
- zdůraznění otázky různých expertních studií (otázka nalezení vhodných expertů)
- řešení nastolovaných problémů – je to otázka vzájemné spolupráce, což je vlastně podstata družstev

Valné shromáždění r. 2013 lze hodnotit jako velmi významné, zakončilo jednu etapu života organizace, započatou v r. 2006 v Manchesteru, kdy Družstva Evropa oficiálně vstoupila do života. VS 2013 nastolilo novou etapu, etapu, která přináší změny v organizační struktuře a rovněž změny personální. Věříme, že jde o změny pozitivní, které se promítnou do života a aktivit této významné evropské družstevní struktury. Organizačně, obsahově i logisticky proběhlo VS 2013 bez problémů a na vysoké úrovni. Poděkování patří nejenom týmu pracovníků DE, ale samozřejmě i spolupřátelům turecké družstevní organizaci.

SEMINÁŘ K 20. VÝROČÍ VZNIKU DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČR

Mgr. Jiří Svoboda, DESS – výkonný ředitel DA ČR

Únor 1993 byl jedním z klíčových měsíců v historii ústředí českého či československého družstevnictví. V souvislosti s rozdělením Československa na dva samostatné státy – Českou republiku a Slovenskou republiku – došlo k rozdělení do té doby federální střechové družstevní struktury (Družstevní unie ČSFR vzniklé v roce 1990) na dva samostatné národní subjekty, Družstevní Asociaci ČR a Družstevní úniu SR. Součástí tohoto procesu bylo i rozdělení do té doby společného majetku, kterým tehdejší vrcholová družstevní organizace disponovala.

První ustanovující valné shromáždění nové české družstevní organizace se konalo 24. února 1993, což je tedy datum vzniku Družstevní Asociace ČR (DA ČR), která ve své činnosti navazuje na zaniklou Družstevní unii ČSFR. U zrodu této nové organizace stály tři družstevní sektorové svazy, konkrétně svaz bytových družstev, svaz spotřebních družstev a svaz výrobních družstev, jejichž tehdejší předsedové podepsali protokol o založení DA ČR.

Dvacet let existence je významným datem nejenom v historii lidské bytosti, ale i v historii podniku, firem či organizace. Je to jeden z důvodů, proč vedení DA ČR nemohlo toto výročí pominout a zorganizovalo seminář, který byl připomenutím této, z hlediska českého družstevnictví, historické skutečnosti. Seminář nebyl jenom připomenutím vzniku DA ČR a prezentací současnosti všech družstevních sektorů, ale i ohlednutím

za nedávno skončeným Mezinárodním rokem družstev 2012.

Organizátorem semináře byla **Družstevní Asociace ČR**, a to ve spolupráci s **Národohospodářskou sekcí Masarykovy demokratické akademie a Družstva FONTES RERUM**. Za velmi významnou skutečnost organizátoři považují to, že nad seminářem převzal záštitu místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR PhDr. Lubomír Zaorálek. Rovněž i místo konání semináře, tedy konferenční sál v budově Poslanecké sněmovny, nepochybně

podnikání. Bohužel, hned v úvodu bylo třeba omluvit nepřítomnost 1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR senátorky PaedDr. Aleny Gajdůškové, která se pro náhlé onemocnění nemohla semináře zúčastnit a vystoupit se svým příspěvkem.

V úvodním vystoupení přivítal místopředseda Poslanecké sněmovny PhDr. Zaorálek přítomné účastníky – kterými byli jak zástupci různých družstevních sektorů, tak i zástupci nedružstevních organizací a institucí – a přihlásil se k podpoře družstevnictví u nás, vyjádřil názor

Pořádají a srdečně zvou na Seminář
**k 20. výročí vzniku DA ČR
a Mezinárodnímu roku
družstev 2012**

Seminář konaný pod záštitou místopředsedy PS PČR PhDr. Lubomíra Zaorálka se uskuteční dne **6. března 2013 od 14 hod.** v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, Sněmovní 1, sál č. 205.

Program semináře moderuje Ing. Zdeněk Juračka, předseda představenstva DA ČR.

Účast potvrďte do 28. 2. 2013 na bozena.pochova@centrum.cz

Prezence
13:30–14:00

Přivítání účastníků a úvodní slovo
předsedkyně PS PČR
14:00–14:15 PhDr. Lubomír Zaorálek,
místopředseda PS PČR a předseda
představenstva MDA

Informace o organizaci semináře
14:15–14:25 Ing. František Jonáš, CSC.,
Masarykova demokratická akademie

Družstevní Asociace ČR,
střechový orgán českého družstevnictví
14:25–14:40 Ing. Zdeněk Juračka,
předseda představenstva

Družstva a svět
14:40–14:55 Doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D.

Zemědělský svaz ČR a COPA COGECA
14:55–15:10 Ing. Martin Pýcha,
předseda ZS ČR

**Svaz českých a moravských výrobních
družstev 60. výročí založení svazu**
15:10–15:25 JUDr. Rostislav Dvořák,
předseda SCMVD

Svaz českých a moravských bytových družstev
15:25–15:40 Ing. Vít Vaníček, předseda SCMBD

Mezinárodní rok družstev 2012
15:40–15:55 Mgr. Jiří Svoboda, DESS,
výkonný ředitel DA ČR

Senát Parlamentu ČR
15:55–16:10 PaedDr. Alena Gajdůšková,
1. místopředsedkyně Senátu

Družstva v České republice:
Co uděláme pro ně a co družstva pro nás?
16:10–16:25 Ing. Jan Mládek, CSC.,
předseda družstva FONTES RERUM

Závěr
Tisková konference + závěrečný raut

Pozvánka

příspělo k prestiži této akce. To, že nad konání družstevní akce převzal záštitu vysoký funkcionář zákonodárného sboru bylo již dlouho neviděnou skutečností a představitelé družstevního hnutí to vnímají jako jiskřičku rodícího se zájmu politické reprezentace o družstevní formu

na nezbytnost jeho podpory jak zákonodárnými, tak i exekutivními strukturami. Vyslovil se pro nutnost vytvořit vhodné legislativní prostředí, které by podporovalo rozvoj družstevnictví u nás ve všech jeho formách. Pokud jde o účast na semináři, tak ta byla překvapením (pří-

Předsedové členských svazů DA ČR na semináři

jemným) i pro samotné organizátory. Přihlásilo se kolem 170 zájemců, kteří zcela zaplnili jednací sál a většinu míst na galerii. Slabinou se ukázal zájem ze strany představitelů médií, kteří ač pozváni se v podstatě nedostavili, takže plánovanou závěrečnou tiskovou konferenci nebylo s kým uskutečnit. Ve výsledku o uskutečněném semináři informovaly 7. 3. pouze Haló noviny. Akce byla 6. 3. avizována v bulletinu DEVÍTKA, což je elektronický informační bulletin, jehož poskytovatelem je eStat.cz. Rovněž zaslání pozvánky všem poslaneckým klubům parlamentních stran se nedočkalo očekávané odezvy. Kromě poslance M. Opálky a J. Babora jsme přítomnost jiných zákonodárců nezaznamenali, bohužel.

Na programu semináře se střídala vystoupení jak představitelů družstevního sektoru, tak představitelů z organizací spoluorganizátorů. Celé jednání semináře moderoval předseda představenstva DA ČR Ing. Zdeněk Juračka, který rovněž přítomné stručně seznámil s historií družstevní centrály, jejímž prvním představi-

telem byla **Jednota českých hospodářských společenstev v království českém** založená v roce **1896 v Praze**. Dále ve svém vystoupení představil současnou strukturu DA ČR a charakterizoval její činnost jako představitel českého družstevnictví ve vztahu k národním zákonodárným i exekutivním orgánům, stejně jako ve vztahu k mezinárodním družstevním i nedružstevním organizacím.

Předsedové všech členských sektorových svazů DA ČR využili této příležitosti k prezentaci nejenom současného stavu jimi řízených družebních sektorů. Považují za korektní připomenout, že za Svaz českých a moravských bytových družstev vystoupil Ing. Vít Vaníček, aktivity Svazu českých a moravských výrobních družstev prezentoval jeho předseda JUDr. Rostislav Dvořák, který mj. připomenul letošní 60. výročí vzniku jeho svazu a účastníky zaujalo i vystoupení Ing. Pýchy, předsedy Zemědělského svazu ČR, který mj. hovořil o dvacetileté postupné křivce českého zemědělství. O problematice sektoru spotřebních

družstev průběžně ve svých moderátorských vstupech hovořil Ing. Juračka, předseda Svazu českých a moravských spotřebních družstev.

Za DA ČR ještě do programu semináře přispěl svým vystoupením Mgr. Jiří Svoboda, výkonný ředitel asociace, který se věnoval problematice Mezinárodního roku družstev. Stručně zrekapituloval světové i evropské aktivity tohoto roku, stejně jako připomenul jeho cíle a plány na zúročení výsledků tohoto roku v dalším období (Družstevní dekáda).

K družstevním sektorům ČR patří i družstevní záložny a spořitelny. Asociace družstevních záložen (ADZ), jejich sektorová organizace, není sice členem DA ČR, ale k zajištění objektivní informovanosti o celém českém družstevním sektoru patřilo i vystoupení Jaroslava Šulce, člena prezidia ADZ. Jedním z hlavních problémů je hledání způsobu, jak obnovit důvěru lidí v družstevní bankovníctví poté, co v devadesátých let bylo 70 % úspor uložených v družstevních záložnách rozkradeno.

S přehledem družstevnictví ve světě vystoupila známá ekonomka Ing. Ilona Švihlíková, která poukázala na roli a výsledky družstev a družstevních podniků v ekonomikách zemí celého světa. Družstevní problematiku hodnotila nejenom z pohledu ekonomky, ale i z pohledu představitelky jedné z občanských iniciativ, které se k problematice družstevnictví staví pozitivně.

S prezentací Masarykovy demokratické akademie, jejího zájmu o problematiku družstevnictví a o akcích této vzdělávací struktury souvisejících s Mezinárodním rokem družstev hovořil Ing. František Jonáš. Informoval rovněž o nových aktivitách vyvíjených Ing. F. Čubou a jeho plánech na založení nového multifunkčního družstva.

Závěrečný příspěvek v programu patřil předsedovi družstva FONTES RERUM Ing. Janu Mládkovi, který hovořil na téma, co je třeba pro družstva udělat a naopak, co mohou družstva

Ing. Z. Juračka, předseda DA ČR, a PhDr. L. Zaorálek, místopředseda PS

udělat pro nás. Ing. Mládek hovořil nejenom z pozice předsedy družstva, ale i jako jeden z významných představitelů politické reprezentace.

Po plánovaných vystoupeních následovala diskuse přítomných účastníků semináře, v jejímž rámci vystoupil i přítomný poslanec M. Opálka, ve směs zazněla slova o významu družstev, jejich přínosech a potřebě hledání způsobů podpory jejich dalšího rozvoje. Vystoupili i někteří z pamětníků založení Družstevní Asociace.

Závěrečným bodem programu tohoto „družstevního“ programu v prostorách Poslanecké sněmovny byla nabídka občerstvení podávaného v předsálí konferenční místnosti. V této souvislosti je třeba poděkovat družstevní společnosti COOP Centrum (mj. i ta slaví v letošním roce 20 let od svého vzniku) a jejímu GŘ Josefu Holubovi za spolupráci a vstřícný přístup k zajištění této části programu. Stejně poděkování za totéž patří i předsedovi družstva FONTES RERUM.

20. VÝROČÍ DRUŽSTEVNÍ ÚNIE SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Mgr. Jiří Svoboda, DESS – výkonný ředitel DA ČR

Tak jako Družstevní Asociace ČR oslavila v tomto roce 20. výročí svého vzniku, stejné jubileum slaví i naše slovenská partnerská organizace Družstevná únia SR (DÚ SR). Důvod je nasnadě, obě organizace jsou „produktem“ rozpadu Československa v roce 1993.

Pojetí oslav na straně DÚ SR mělo jiný charakter než v České republice. Zatímco DA ČR dala oslavám charakter pracovního semináře organizovaného

v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (viz samostatný článek), spojila DÚ SR tyto oslavy s tradičním oceněním nejlepších družstevních kolektivů i jednotlivců, tedy předáním cen Samuela Jurkoviče, otce slovenského družstevnictví. Slavnostní večer, spojený s předáním cen a následným divadelním představením, proběhl v Radošinském naivnom divadle.

Na pozvání vedení DÚ SR se tohoto večera zúčastnila i delegace DA ČR

vedená místopředsedou představenstva Ing. Juračkou, ve které byli zastoupeni Jaroslav Procházka a Zdeněk Houška, členové představenstva DA ČR, a dále i výkonný ředitel asociace Mgr. Jiří Svoboda.

Mezi hosty byla i delegace polské Národní družstevní rady vedená jejím místopředsedou Stanislavem Sledziewskim a dalším členem byl Adam Piechowski, ředitel družstevního výzkumného institutu. Čest-

ným hostem slavnostního večera byl státní tajemník Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova SR p. Štefan Adam.

V úvodním, obsahově zajímavém a umělecky velmi emocionálně a citlivě předneseném vystoupení současné předsedkyně představenstva DÚ SR Ing. Chmelové byla vzpomenua nejenom dlouhá historie slovenského družstevnictví (první slovenské družstvo – Gazdovský spolek – bylo založeno 1845), ale i složitá peripetie jeho historického vývoje až do současné doby, včetně poukázání na roli a postavení slovenského družstevního sektoru ve slovenské společnosti.

V následném předání cen Samuela Jurkoviče bylo oceněno po čtyřech družstevních kolektivech či jednotlivcích z každého družstevního sektoru. Ocenění předával vždy předseda příslušného sektorového svazu, a to ve společnosti Ing. Chmelové.

Pozdravné vystoupení a gratulaci k 20. výročí za DA ČR přednesl místopředseda představenstva Ing. Juráčka, který zdůraznil tradiční dlouholeté přátelské a partnerské vztahy obou střešových družstevních organizací, a i když ne vždy a na všechny otázky máme či měli jsme shodné názory, vždy jsme však společně dokázali nalézt odpovídající řešení. Za polské družstevnictví vystoupil místopředseda představenstva krajské družstevní rady, který Ing. Chmelové předal věcné dary oceňující její přínos pro rozvoj družstevnictví.

Slavnostní večer vyvrcholil zajímavým a vtipným divadelním představením, na které navázal závěrečný raut, který vytvořil prostor pro neformální rozhovory s přítomnými slovenskými družstevníky i dalšími představiteli slovenského družstevnictví.

Na závěr nebývá, než slovenským kolegům poděkovat za pozvání a za

Předsedkyně představenstva DÚ SR Ing. Iveta Chmelová

strávení příjemného večera mezi přáteli v milém prostředí.

DRUŽSTEVNÍ DEN 2013

Stalo se tradicí, že v rámci doprovodného programu výstavy Země živitelka organizuje DA ČR tzv. Družstevní den (DD). Stejně tak tomu bude i letos, kdy v rámci jubilejního 40. ročníku výstavy Země živitelka Družstevní den 2013 proběhne.

Vlastní výstava organizovaná na Výstavišti v Českých Budějovicích bude probíhat v termínu 29. 8. – 3. 9. 2013 a jejím tématem je „Budoucnost českého zemědělství a českého venkova“. S tématem výstavy souznívá i obsahová stránka letošního DD, jehož obsahovým garantem je ZS ČR, jedna z členských organizací DA ČR.

Družstevní den 2013, organizačně zajišťovaný DA ČR se bude konat 30. 8.

2013 v době od 10,00 do 12,30 hod. v prvním patře pavilonu Z, v místnosti č. 10. Rámcovým tématem DD jsou „Perspektivy družstevní formy podnikání“, přičemž vlastní obsahové zaměření bude věnováno jedné z forem družstevního podnikání, konkrétně roli odbytových družstev v komoditě mléko ve vazbě na zrušení mléčných kvót.

O problematice odbytového družstevnictví v komoditě mléko promluví představitelé ZS ČR, konkrétně jeho předseda Ing. M. Pýcha, místopředsedové Ing. J. Švec a Zdeněk Houška. Porovnání se situací v odbytovém družstevnictví ve Slovenské republice bude možno provést na základě vystoupení Ing. M. Mišánika, předsedy Svazu ze-

mědělských družstev a obchodních společností SR. V programu semináře se počítá s vystoupením zástupce zpracovatelů, příp. i zástupce Potravinářské komory ČR. Na vystoupení pozvaných řečníků pak naváže diskuse, ve které budou moci účastníci semináře vyjádřit své názory a stanoviska, stejně jako vyměnit si zkušenosti z praktického života.

Zájemce o družstevní problematiku a speciálně pak ty, kteří se v sektoru družstevního zemědělského podnikání (nejm. pak ty působící v komoditě mléko) aktivně angažují, zveme srdečně k účasti na organizovaném semináři, potažmo k účasti na výstavě Země živitelka

20 LET EXISTENCE DA ČR

Mgr. Vladimíra Vávrová – DA ČR

V roce, kdy tradice českého družstevnictví dospěla ke kulatému 165. výročí vzniku prvního družstva, si připomínáme výročí podstatně mladší, ale pro vývoj družstevnictví na území České republiky velmi důležité, a sice 20. výročí vzniku Družstevní Asociace ČR, zastřešující instituce českého a moravského družstevnictví.

Bude jistě zajímavé připomenout si při této příležitosti vývoj družstevních centrál a ústředí na území současné České republiky.

Za první družstevní centrálu na našem území je považována Jednota českých hospodářských společenstev v Království českém, založená již na sklonku 19. století, v roce 1896 v Praze. Po ní následovalo na přelomu 19. a 20. století pouze několik málo centrál jako například v r. 1908 Ústřední svaz československých konzumních, výrobních a hospodářských družstev v Praze. Potřeba vytvářet vlastní odvětvová ústředí se projevila až po roce 1918 a souvisela s mohutným nárůstem počtu družstev.

Nutno ale upozornit, že družstevnictví na našem území v období mezi 1. a 2. světovou válkou, ač vytvořilo mohutné odvětví, bylo bohužel velmi roztržštěné, a to nejen podle zaměření a činnosti, ale i podle náboženství, národnosti a v neposlední řadě i politicky. K 1. 1 1938 tak na území tehdejšího československého státu působilo 83 družstevních svazů a ústředí, z toho na území Čech, Moravy a Slezska 72.

První a velmi razantní a nedobrovolné sjednocení družstev a jejich

ústředí bylo násilně provedeno po vypuknutí 2. světové války a vytvoření protektorátu Čechy a Morava, a dovršeno bylo vládním nařízením č. 242/1942, na základě kterého byly všechny předchozí družstevní centrály zrušeny a celé družstevnictví bylo organizováno nadále do nově vytvořených 4 oborových družstevních svazů, a tento stav trval až do konce 2. světové války.

Vzápětí po osvobození republiky již v květnu roku 1945 byla založena družstevní centrála pod názvem **Ústřední rada družstev**. K jejímu ustavení vedly družstevní představitelé zkušenosti z předcházejících desetiletí, které naznačovaly, že roztržštěnost je na škodu rozvoje družstev a jejich prosperity. U zrodu ÚRD stály všechny tři tehdejší socialistické strany – komunisté, sociální demokraté i národní socialisté.

Na první schůzi Ústřední rady družstev, která se konala 17. 5. 1945 se sešli zástupci všech stávajících svazů, tj. Svazu spotřebních družstev, Svazu zemědělských družstev, Všeobecného svazu (zastřešujícího družstva výrobní, pracovní, živnostenská) a Svazu bytových podniků. Všechny družstevní organizace měly být nadále budovány jako organizace nezávislé na politických stranách, s dobrovolným členstvím a demokraticky voleným vedením. Zvláštní komise vypracovala návrh zákona o Ústřední radě družstev, který byl již v srpnu 1945 předán ministru práce a sociální péče. Ke schválení zákona však došlo až 25. 7. 1948, kdy jej podepsal prezident Klement Gottwald. Podle zákona č. 187/1948 z 1. srpna 1948 se stala Ústřední rada družstev představitelkou jednotného

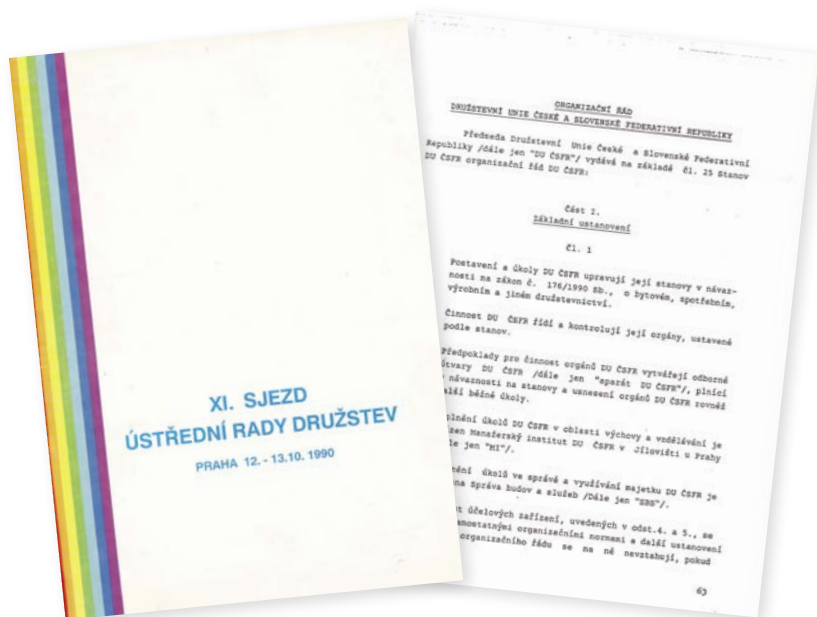

Zákon o Ústřední radě družstev

družstevnictví, ovšem již jako zcela odlišná instituce oproti původní koncepci organizace družstevnictví z roku 1945. Družstevnictví bylo zařazeno do centrálně řízeného systému národního hospodářství a plně ovládáno vládnoucí stranou, která určovala družstevnictví jeho poslání podle svých představ a limitovala jeho činnost na dlouhých 40 let. Ústřední rada družstev se na základě tohoto zákona stala vrcholnou organizací sjednoceného družstevnictví, soustřeďující a organizující všechna družstva na území republiky, jejichž členství bylo v ÚRD povinné.

Poslední XI. sjezd ÚRD konaný ve dnech 12.–13. 10. 1990 reagoval na po-
listopadové změny. Tento sjezd přijetím nových stanov byl zároveň i 1. Valným shromážděním **Družstevní unie ČSFR**.

Družstevní unie ČSFR jakožto ná-
stupnická organizace, sdružovala
prostřednictvím národních odvětvov-

Dokumenty z XI. sjezdu Ústřední rady družstev, Organizační řád Družstevní unie ČSFR

vých družstevních svazů na základě dobrovolnosti celé družstevnictví v tehdejší ČSFR až do konce 1992 roku, tedy do rozpadu ČSFR na dva samostatné státy. Na její činnost plynule navázala Družstevní Asociace ČR, která byla založena na 1. ustavujícím valném shromáždění dne 24. 2. 1993 za přítomnosti předsede

dů tří odvětvových svazů: Českého a moravského svazu bytových družstev, Českého a moravského svazu spotřebních družstev a Českého a moravského svazu výrobních družstev. V roce 1997 pak do DA ČR, zájmového sdružení tří zakládajících svazů, vstoupil Zemědělský svaz ČR.

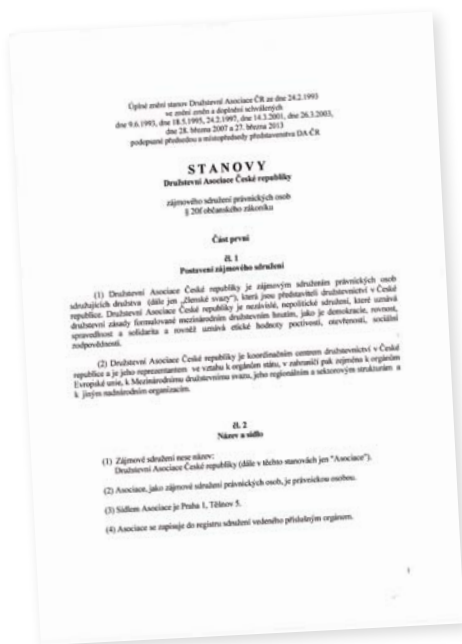
Družstevní Asociace ČR je zastřešujícím orgánem českého družstevnictví a jako koordinační centrum českého a moravského družstevnictví reprezentuje zájmy družstevnictví vůči zákonodárné a výkonné státní moci a na veřejnosti. Je oficiálním připomínkovým místem v rámci české legislativní procedury. Ve vztahu k členským organizacím zabezpečuje poradenskou činnost, legislativní iniciativu a koordinuje postupy ve věcech společného zájmu, k ochraně, podpoře a uplatňování zájmů družstev a jejich členů. Družstevní Asociace ČR je tradičně dlouholetým členem Mezinárodního družstevního svazu, stejně jako v ev-

ropské družstevní organizaci Družstva Evropa. Představitelé družstevnictví České republiky jsou členy mezinárodních družstevních orgánů a organizací, v nichž zaujímají významné postavení. Při své činnosti DA ČR navazuje na sto šedesát pět let trvající historii, na tradice družstevních hodnot a principů s cílem přispívat ke zlepšení ekonomických a sociálních podmínek života společnosti.

V čele Družstevní Asociace ČR stojí představenstvo, které je jejím výkonným a statutárním orgánem. Představenstvo projednává a rozhoduje v záležitostech určených stanovami, plní úkoly podle stanov a podle usnesení valného shromáždění. Předseda představenstva je volen vždy na jeden rok z předsedů členských svazů.

Činnost Družstevní Asociace ČR zajišťuje pracovní aparát v jehož čele jsou odborníci z oblasti ekonomiky, práva a mezinárodních vztahů. Důležité otázky jsou projednávány v komisích složených z vybraných odborníků z jednotlivých členských svazů a externistů.

20. výročí vzniku DA ČR byl věnován seminář, který se uskutečnil pod záštitou místopředsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR PhDr. Lubomíra Zaořálka v prostorách Poslanecké sněmovny dne 6. března 2013. Připravený kulatý stůl k družstevní legislativě, který pod záštitou 1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR PaedDr. Aleny Gajdůškové měl proběhnout v Senátu dne 4. června 2013 byl v důsledku kritické povodňové situace v Praze zrušen a o novém termínu konání se teprve bude jednat.

muzeum družstevnictví

TRVALÁ EXPOZICE VÝVOJE
DRUŽSTEVNICTVÍ NA ÚZEMÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Cca 300 exponátů rozličného charakteru (archivních dokumentů, fotografií, tiskovin, brožur i hmotných exponátů) přehledně dokladuje vznik, vývoj a proměny, kterými prošlo české družstevnictví od roku 1847 do současnosti.

Adresa:

Těšnov 5, 110 01 Praha 1

Otvírací doba:

Pondělí–čtvrtek 9:00–15:00 hod.

Pátek 9:00–13:00 hod.

doporučujeme návštěvu
předem zajistit telefonicky

Kontakt:

tel.: 224 805 241

(vedoucí muzea Mgr. V. Vávrová)

e-mail: vavrova@dacr.cz

Oslavte s námi jubilejní 40. ročník

Výstava je pořádána ve spolupráci s MZe, MMR, AK ČR a Potravinářskou komorou ČR

29.8. - 3.9.2013

„Budoucnost českého zemědělství a českého venkova“

Zemědělská technika
Rostlinná a živočišná výroba
Obnova a rozvoj venkova
Potravinářská výroba
Služby pro zemědělství
Lesní a vodní hospodářství
Tvorba a ochrana životního prostředí
Odborný doprovodný program
Soutěž o Zlatý klas
Kulturní program

Země živitelka,
jediná výstava v republice,
která zahrnuje
celý zemědělsko - potravinářský sektor.

NÁRODNÍ DOŽÍNKY
PREZENTACE POTRAVIN
Národní značka kvality **KLASA**
Regionální potravina
Naše Bio
Chutná hezky. *Jihočesky*
Český výrobek - garantováno
Potravinářskou komorou ČR
Kvalitní evropský výrobek
DRUŽSTEVNÍ DEN 2013 - DAČR

700 vystavovatelů a obchodníků
35 622 m² obsazené výstavní plochy
18 obsazených pavilonů
32 zahraničních zastoupení
100 000 návštěvníků

